

GEA, FLORA ET FAUNA

Aportacions florístiques al territori auso-segàrric occidental (Catalunya central)

Efred Batriu Vila* & Arnau Mercadé López*

* Departament de Biologia Vegetal. Facultat de Biologia. Universitat de Barcelona. Av. Diagonal, 645. 08028 Barcelona.

Autor per a la correspondència: Efred Batriu: A/e: efrebatriu@hotmail.com

Rebut: 08.06.2015; Acceptat: 11.07.2015; Publicat: 30.11.2015

Resum

L'auso-segàrric occidental és un territori fisiogràfic català amb una clara manca de prospeccions florístiques exhaustives i amb un criteri taxonòmic modern. Per bé que aquest territori no posseeix un relleu molt trencat o una diversitat de substrats important, la seva situació geogràfica fa que sigui una àrea de confluència d'estirps vegetals amb corologies i ecologies molt diverses. En el present treball aportem noves localitats per 47 espècies. Més enllà de millorar el coneixement florístic de l'esmentat territori, aportem exemples de com aquest territori fa de: connector entre poblacions meridionals i septentrionals per 13 espècies (e.g. *Astragalus glycyphyllos*, *Carex digitata*, o *Erysimum incanum* subsp. *aurigeranum*); connector entre poblacions orientals i occidentals per 7 espècies (e.g. *Astragalus alopecuroides* o *Serratula nudicaulis*); límit septentrional per 5 espècies de caràcter termòfil (e.g. *Fumaria gaillardotii*, *Medicago doliata*); i límit oriental per 3 espècies pròpies de les contrades àrides (e.g. *Picris hispanica*). A més a més, també aportem informació de plantes rares a Catalunya que tenen una àrea de distribució inconnexa (e.g. *Opopanax chironium*, *Sinapis alba* subsp. *mairei*); i plantes rares a l'auso-segàrric occidental (e.g. *Crepis setosa*).

Paraules clau: plantes vasculares, territori auso-segàrric, biogeografia.

Abstract

New floristic data for western auso-segarric territory (central Catalonia)

The occidental auso-segàrric territory is a Catalan physiographic territory that has a clear lack of floristic modern researches. This territory does not have a rough relief or a high soil diversity, however its geographical situation makes this area an important intersection of species with very diverse ecology and chorology. In this paper we provide new records for 47 species. Beyond improving the floristic knowledge of this territory we also show some examples of how this territory has the role of: connector between north and south population for 13 species (e.g. *Astragalus glycyphyllos*, *Carex digitata* or *Erysimum incanum* subsp. *aurigeranum*), connector between oriental and occidental population for 7 species (e.g. *Astragalus alopecuroides* or *Serratula nudicaulis*), north distribution limit for 5 thermophilic species (e.g. *Fumaria gaillardotii*, *Medicago doliata*) and oriental distribution limit for 4 species that lives in arid sites (e.g. *Picris hispanica*). In addition we also provide some new records from some rare species in Catalonia with an inconnex distributional area (e.g. *Opopanax chironium*, *Sinapis alba* subsp. *mairei*); and rare plants in auso-segàrric occidental (e.g. *Crepis setosa*).

Key words: vascular plants, auso-segàrric territory, biogeography.

Introducció

Segons Bolòs & Vigo (1984) el territori auso-segàrric és un territori fisiogràfic que comprèn la part central de Catalunya, limitada al nord pels Pirineus, a l'est per les muntanyes olositàniques, al sud per les muntanyes catalanídiques i a l'oest per la plana de l'Ebre mitjà. El territori està format per tres altiplans: Moianès, Segarra i Alt Gaià (d'est a oest); i tres cubetes: plana de Vic, plana de Bages i Conca de Barberà (d'est a oest). Els altiplans tenen unes altituds que van dels 600 m als 1.000 m, mentre que les cubetes tenen altituds entre els 200 m i els 500 m. En general, presenta un relleu suau i generalment tabular on tots els materials litològics que afloren són carbonatats, sent freqüents les roques argiloses o

margoses. Climàticament hi podem diferenciar una part oriental, que inclou l'altiplà del Moianès i la plana de Vic i que es caracteritza per un clima típicament submediterrani; i una part occidental, caracteritzada per un clima clarament mediterrani (Bolòs, 1996).

Gran part del coneixement botànic del territori auso-segàrric es basava en citacions disperses de diferents treballs botànics i florístics o aportacions fetes als diferents catàlegs de l'ORCA. Excepcions a això són els catàlegs florístics de Font Quer (1914), Masalles (1983) i Bolòs & Masclans (1990). Darrerament, Mercadé (2003, 2005, 2009, 2012) ha omplert un gran buit de coneixement florístic al sector oriental del territori auso-segàrric, especialment a l'àrea del Moianès. Seguint la línia de completar el coneixement de la

flora d'aquest territori, el 2010 es realitzaren les «Primeres Jornades de Prospecció de Biodiversitat», focalitzades sobretot al seu sector occidental, i recentment, Aymerich (2013), ha aportat més dades referents a la flora d'aquest territori. Aquests exemples posen de manifest que per tal de tenir un coneixement florístic acceptable d'una àrea convé una prospecció florística acurada i amb un criteri taxonòmic modern, per bé que la informació de flors clàssiques com la Font Quer (loc. cit.) segueix sent útil. Ara com ara, gràcies als nombrosos treballs de Mercadé (loc. cit.) podem dir que el coneixement florístic de l'auso-segàrric oriental que disposem és bo i complet, especialment pel que fa al Moianès. Per contra, tal i com posa de manifest Aymerich (2013), no podem dir el mateix de l'auso-segàrric occidental. Amb ànim de contribuir en la millora dels seus coneixements florístics, doncs, aportem dades d'interès corològic per a 47 tàxons.

Material i mètodes

Des de 2007 fins a 2015 hem prospectat activament diverses zones del territori auso-segàrric occidental. Hem prioritzat certs ambients florísticament interessants com els pradells d'annuals, els herbassars humits, les vorades forestals o les zones ventades. Per a cada citació indiquem, en aquest ordre: comarca, municipi, localitat, quadrant UTM 1x1 km, altitud, hàbitat i data de l'observació. Les diferents localitats estan ordenades alfabèticament per comarca i per municipi. Pels topònims i les coordenades UTM (totes dins el fus 31T i amb el sistema de coordenades ED50) hem fet servir les bases cartogràfiques de l'Institut Cartogràfic de Catalunya (disponible a <http://www.icc.cat>). Per a cada tàxon tenim, com a mínim, un plec testimoni dipositat a l'herbari BCN, tal com ho indiquem al final de la localitat d'on s'ha herboritzat. Totes les cites pertanyen als autors d'aquest treball a no ser que s'indiqui el contrari. Si no s'indica una font d'informació alternativa, totes les dades referents a la corologia dels diferents tàxons a Catalunya es basen en el Banc de Dades de Biodiversitat de Catalunya (Font, 2015). Si no diem el contrari, quan parlem de límits ens referim, a la distribució de les espècies dins el Principat. Pel que fa als diferents territoris fisiogràfics catalans esmentats, ens basem en Bolòs & Vigo (1984).

Resultats

Ammi majus L.

Anoia, Castellfollit de Riubregós, prop de Matons, CG7226, 480 m, marge de camp de cereals, 10-VII-2010 (BCN). Bages, Rajadell, prop de la Fabriqueta, CG9119, 417 m, marge de camp de cereals, 17-VII-2009 (BCN). Sant Joan de Vilatorrada, prop del Llobet, camps de cereals, 280 m, 8-VI-2013.

A Catalunya aquesta espècie segetal és present en una àrea disjunta, el nord-est i el territori sicòric (Bolòs & Vigo, 1990), que es connectaria per un seguit de localitats disperses que formen un cordó al llarg del sistema litoral i que ascen-

deixen seguint el riu Ebre. Al territori auso-segàrric ha estat citada al Moianès (Mercadé, 2006) i Puig-Reig. Les poblacions referenciades més amunt, junt amb les del Moianès, marquen un corredor interior entre els dos principals nuclis poblacionals anteriorment esmentats.

Anhriscus caucalis M. Bieb.

Segarra, Torrafeta i Florejacs, prop del Mas Roig, CG5028, 410 m, herbassar ruderal, 14-V-2010 (BCN).

La distribució al Principat d'aquesta umbel·lífera nitròfila es concentra en dues àrees disjunctes i paral·lels a la costa; dels Prepirineus centrals cap als Pirineus orientals, i al llarg de totes les muntanyes catalanídiques. Entre aquestes dues àrees trobem algunes citacions aïllades al sicòric i a l'auso-segàrric, com la que aquí consignem, que mostren vies de connexió entre les poblacions meridionals i les septentrionals.

Arenaria modesta Dufour. subsp. *modesta*

Bages, Fonollosa, Roques del diable, CG8925, 530 m, pradells terofítics, 11-V-2007. Fonollosa, Xamal, CG9123, 600 m, pradells terofítics sobre conglomerats, 1-V-2007. Fonollosa, prop de Camps, camps de la Caseta, CG9126, 575 m, pradells terofítics, 11-V-07 (BCN). Segarra, Torrefeta i Florejacs, prop de Palou, la Plana, CG5430, 520 m, pradells sobre gresos, 15-VI-2010 (BCN).

Espècie molt rara a Catalunya. La seva àrea de distribució es troba centrada al voltant del massís dels Ports de Beseit, des d'on puntualment ascendeix pel territori sicòric fins als Prepirineus centrals i per les muntanyes catalanídiques fins al territori auso-segàrric. Aportem quatre noves localitats al territori auso-segàrric que amplien el seu límit de distribució oriental. En tots els casos es tracta de poblacions petites amb menys de 10 individus. En el cas de les poblacions bagenques, tot i el seu reduït contingut poblacional, podem dir que són poblacions força persistents, ja que han estat localitzades en successives visites. Concretament la població situada a Camps l'hem retrobada any rere any des de 2007 fins a 2015.

Astragalus alopecuroides L. subsp. *alopecuroides*

Anoia, Calaf, prop del Turó de Ferrera, el Tossal, CG7420, 745 m, timonedes en sòls erosionats, 13-V-2013. Castellfollit de Riubregós, prop de Cal Gilet, CG7023, 570 m, brolles de romaní amb garric, 20-V-2010 (BCN). Bages, sota Sant Mateu de Bages, Bosc del Llirac, CG9527, 480 m, brolles de romaní en xaragalls, 28-V-2010. Fonollosa, sota Valent, Bosc de la Vall del Puig, CG9325, 460 m, brolles de romaní en xaragalls, 11-VI-2009 (BCN).

Aquesta espècie té a Catalunya una àrea de distribució clarament disjunta, amb un centre clar al territori sicòric i un conjunt de localitats extremes al cor del territori auso-segàrric oriental, al Moianès, que constitueixen les més orientals de la península Ibèrica (Bolòs & Vigo, 1984). Aportem aquí quatre poblacions noves que constitueixen la via de connexió entre les sicòriques i les del Moianès. Destaquem que, de totes aquestes, només la població de Calaf supera la vintena

d'individus i, per tant, poden passar fàcilment desapercibudes. Així doncs, no seria estrany que en el futur es descobriessin noves petites poblacions que acabessin de fer totalment contínua la distribució d'aquest tàxon al Principat.

***Astragalus glycyphyllos* L.**

Anoia, Pujalt, Obacs d'en Bernadí, CG7019, 718 m, marge de roureda, 15-VI-2010 (BCN). Anoia, La Torre de Claramunt, la Malesa, CF8898, 340 m, marge de roureda, 20-VI-2010.

Aquesta espècie, pròpia de les vorades dels boscos humits, té a Catalunya una àrea de distribució que engloba els Pirineus, el territori olositànic, el catalanídic nord i l'auso-segàrric oriental. A més, també presenta dos petits nuclis aïllats a les muntanyes catalanídiques. Aportem dues noves localitats, les primeres pel territori auso-segàrric occidental, que insinuen la via de connexió entre les poblacions montserratines i les de les muntanyes de Prades.

***Bufonia perennis* Pourr. (*B. tuberculata* Loscos)**

Bages, Sant Mateu de Bages, prop de la Rabassola, les Guàrdies, CG9329, 570 m, esqueis calcaris, 17-IV-2008 (BCN).

Segons Bolòs & Vigo (1990) *Bufonia tuberculata* és un tàxon endèmic de la península Ibèrica mentre que *B. perennis* és una planta que es trobaria a França i que entraria a Catalunya pel territori ruscínic. No obstant això, a les poblacions del Principat, just a l'àrea de contacte entre aquests dos tàxons, els individus mostren caràcters intermedis que en fan impossible la seva assignació a una espècie o a l'altra (Amich, 1990). Aquest és just el cas de la població aquí consignada i, per això, optem per seguir el criteri d'Amich (*loc. cit.*) igual que ha fet recentment Aymerich (2015). Així doncs, entenent aquesta espècie en un sentit ampli, *B. perennis* es faria als territoris catalanídic central (serra de Montsant), Pirineus i Prepirineus orientals (alta Garrotxa, serra de l'Albera i el Cadi) i auso-segàrric. En aquest darrer territori es coneixen poblacions a l'Anoia (la Panadella, Masalles 1983; la Llacuna, Bolòs & Masclans 1990) i al Moianès (Mercadé, 2003). La present citació, relativa a una població molt petita (5 individus), fa de pont entre les del Moianès i les de l'Anoia, remarcant l'auso-segàrric com un territori de connexió entre poblacions orientals i occidentals.

***Bupleurum praealtum* L.**

Anoia, Sant Pere de Sallavinera, prop de la Fortesa, Pla dels Coberts, CG7823, 715 m, marge de roureda seca, 12-X-2014.

Aquesta umbel·lífera es concentra als Pirineus (Prepirineus inclosos) i a les muntanyes catalanídiques. La present citació correspon a una població aïllada entre aquestes dues grans àrees de distribució. Juntament amb les altres ja conegudes del territori auso-segàrric (plana del Bages i altiplà del Moianès), insinuen una via de contacte entre les poblacions meridionals i les septentrionals que passa pel centre del Principat.

***Carex digitata* L.**

Bages, Sant Mateu de Bages, prop de Coaner, Riera de Coaner, CG9432, 310 m, bosc de fonadal, 1-V-2008 (BCN). Sol-

sonès, la Molsosa, prop de Montaner, Barranc de l'Aguilella, CG8026, 625 m, bosquets de roures i oms en fondals humits, 18-IV-2014 (BCN).

Com altres espècies típiques de boscos humits, aquesta ciperàcia té una distribució que inclou els Pirineus (Prepirineus inclosos) i les muntanyes de la Catalunya oriental (olositànic i auso-segàrric oriental), d'on baixa fins a les serres del territori catalanídic septentrional i central. Les presents citacions, juntament amb altres de conegudes, donen continuïtat a la distribució d'aquesta espècie a l'auso-segàrric occidental, tot dibuixant una possible via de connexió entre les poblacions de l'Alt Solsonès i les de Montserrat. En les dues localitats aquí consignades, situades en boscos caducifolis associats a petites rieres, aquesta planta vivia acompanyada de *Primula acaulis*, *Carex pendula* i *Equisetum telmateia*; totes elles plantes de caràcter mesòfil i rares al territori l'auso-segàrric occidental.

***Carex tomentosa* L.**

Solsonès Solsona, Bosc de Ribalta, CG7349, 870 m, mulladius en ambient forestal, 23-V-2011. (BCN).

Abans de la recent prospecció detallada del Moianès (Mercadé, 2005) aquesta espècie només es coneixia d'un petit nombre de localitats aïllades al Pirineu. Malgrat tractar-se d'una ciperàcia prou rara, la seva confusió amb altres congèneres seus més comuns (especialment *Carex flacca*) deu haver contribuït a l'escassetat de citacions. La present citació és la primera del territori auso-segàrric occidental.

Centaurea ornata* Willd. subsp. *ornata

Segarra, Torrefeta i Florejacs, prop de Cal Bonatxo, Bosc de les Mates, CG5624, 470 m, prats de pelaguers, 15-VI-2010 (BCN). Torà, sota Millet, CG6732, 545 m, brolles seques, 24-VI-2010.

Endemisme ibèric que ateny al territori sicòric i a l'auso-segàrric occidental el seu límit oriental absolut de distribució (López & Devesa, 2013). Font Quer (*in* Bolòs & Vigo, 1979) la trobà a "Puig-cerner, prop de Sanauja". Aquesta localitat és impossible d'atribuir amb exactitud a un UTM 10x10, ja que es troba situada just al límit entre el CG53 i el CG63. Així doncs, tot i no ser una gran novetat, les presents citacions contribueixen a definir el límit oriental de l'espècie.

Chaenorhinum rubrifolium* (Rob. & Cast. ex DC.) Fourr. subsp. *rubrifolium

Bages, Fonollosa, Xamal, CG9123, 600 m, pradells terofítics sobre conglomerats, 1-V-2007. Manresa, Collbaix, CG9821, 535 m, pradells terofítics en conglomerats, 10-IV-2007 (BCN). Segarra, Torrefeta i Florejacs, prop de Palou, prop de la Casanova, CG5432, 450 m, pradells sobre gresos, 15-VI-2010 (BCN).

Aquest teròfit rar a Catalunya ha estat citat àmpliament al territori sicòric i de forma aïllada al catalanídic meridional i central. Aportem tres noves localitats d'aquesta espècie; dues del cor de l'auso-segàrric (Collbaix i Xamal) i una de la transició entre l'auso-segàrric i el sicòric (Palou). Totes les

poblacions aquí citades estaven formades per molt pocs individus (10 o menys). De totes maneres, com a mínim en el cas de la població de Collbaix, no sembla pas una planta casual, ja que des que la trobarem el 2007, l'hem retrobat en successives visites els anys 2009 i 2011.

Crepis setosa Haller. fil.

Bages Sant Joan de Vilatorrada, sota els Plans de Santa Marta, riera de Fonollosa, CG9923, 220 m, fenassar ombrívol en antics conreus, 6-V-2008 (BCN).

Planta molt abundant a tot el nord-est de Catalunya, però molt poc citada dins el territori auso-segàrric occidental. L'any 2008 varem trobar-ne una petita població (de 25 a 50 individus) que l'any 2011 encara persistia, cosa que fa pensar que no es tracta d'una població casual.

Dictamnus hispanicus Webb ex Willk.

Segarra, els Plans de Sió, lo Camí de Cervera, CG5216, 458 m, garrigues, 14-VI-2010 (BCN). Estaràs, prop dels Monells, CG6214, 650 m, garrigues, 14-VI-2010.

Aportem dues noves localitats d'aquesta planta situades en el contacte entre els territoris sicòric i l'auso-segàrric que ajuden a clarificar el seu límit oriental de distribució.

Epilobium tetragonum L.

Bages, Fonollosa, sota Cal Jaumeandreu, torrent de Jaumeandreu, CG9725, 330 m, herbassar al llit de la riera, 21-VI-2009 (BCN).

Planta pròpia d'ambients humits i mulladius. A Catalunya es troba distribuïda pels territoris ruscínic, catalanídic (nord i centre) i a l'auso-segàrric oriental. La present és la primera citació coneguda pel territori auso-segàrric occidental.

Erysimum incanun subsp. *aurigeranum* (Jeanb. & Timb.-Lagr.) O. Bolòs & Vigo

Bages, Castellfollit del Boix, Serra de cal Torre, Cogulló de cal Torre, CG9016, 860 m, 12-V-07 (BCN). Sant Mateu de Bages, prop de la Vena, CG8731, 630 m, 10-VI-2007 (BCN). Segarra, Guissona, prop del Mas d'en Porta, CG5328, 450 m, clarianes de carrascar, 14-V-2010 (BCN). Solsonès, Pinell de Solsonès, Llorenç, CG6543, 710 m, marge de pista forestal, 4-VI-2010 (E. Batriu & J.M. Ninot; BCN).

Font Quer (1914) cità *Erysimum hieracifolium* L. de Moirà i a Mura. Més endavant, Bolòs & Vigo (1990) indiquen al Bages *E. incanun* subsp. *aurigeranum*, probablement interpretant en aquest sentit la citació de Font Quer. Recentment Mercadé (2005) ha trobat aquest darrer tàxon al Moianès i Aymerich (2013) l'ha localitzada prop de Cardona. Sembla doncs que la interpretació que fan Bolòs & Vigo (*loc. cit.*) de la cita de Font Quer (*loc. cit.*) és correcta. Aportem aquí quatre localitats pel territori auso-segàrric occidental; dues de noves, una ja recollida per Font (2015) però sense localitat concreta i una dins el quadrant CG83, d'on ja la menciona Aymerich (2013). Aquest autor indica que es tracta d'una població poc estable. Nosaltres només hem fet un seguiment de

la població situada al Cogulló de cal Torre. Aquesta població la vàrem descobrir el 2007 i comptava amb una desena d'individus. El 2009 la contingent poblacional seguia. El 2014 la població havia desaparegut i el 2015 tampoc la retrobarem. Això confirmaria la idea expressada per Aymerich (*loc. cit.*).

Euphorbia segetalis L.

Bages, Callús, c. Mare de Déu de Joncadella, prop de Canals Nou, CG9924, 227 m, munts de graves, dins d'una gravera abandonada, 9-V-2009 (BCN). BAGES, Fonollosa, prop de Clarena, Plans de Clarena, CG9225, 530 m, marge de pista forestal, sobre un munt de graves, 2-V-2009 (BCN).

Aquesta euforbiàcia té un marcat comportament termòfil, tal i com mostra la seva distribució a Catalunya. Recentment s'ha detectat al quadrant CG63. Aquesta citació i les nostres mostren com aquesta espècie ascendeix, per la vall del Llobregós i del Cardener, cap a zones més interiors.

Fritillaria lusitancia Wikstr.

Anoia, Sant Maria de Miralles, Grony de Miralles, CF7497, 850 m, brolles en zones ventades, 12-V-2010. Bages, Castellfollit del Boix, Serra de Cal Torre, Punta de Palomes, CG9015, 860 m, brolles esclarissades en sòl argilós, 16-V-2014 (BCN).

La presència d'aquesta planta a les serres catalanídiques centrals (Montserrat i Sant Llorenç del Munt) és coneguda des de temps (Font Quer, 1914), però no ha estat fins més recentment que ha estat citada del territori auso-segàrric oriental (Mercadé, 2005) i occidental (Aymerich, 2013). La present citació a Castellfollit del Boix, relativa a una població de menys de deu individus, contribueix a dibuixar la via de contacte, ja esmentada per Aymerich (2013), de les poblacions de Montserrat amb les prepirinenques de l'alt Solsonès. A més a més, consignem una nova població pel quadrant CF79, d'on ja era coneguda (Aragay *et al.*, 1995).

Fumaria gaillardotii Boiss.

Bages, Sant Joan de Vilatorrada, torrent del Canigó, CG9921, 250 m, herbassar ruderal humit, 24-V-2012 (BCN). Manresa, el Poal, DG0223, 265 m, herbassar ruderal humit, 14-V-2014. Manresa, prop de Viladordis, prop de les Cases del Llac, DG0520, 245 m, herbassar ruderal humit, 27-IV-2015 (BCN).

Aquesta espècie ruderal termòfila es troba als territoris rusínic, catalanídic central (a la vall del Llobregat) i catalanídic meridional (a la vall de l'Ebre). En tots ells penetra cap a l'interior seguint les planes dels rius. Al Bages havia estat citada per Font Quer (1914) com a *Fumaria agraria* Lag. var. *major* (Bad.) que segons Bolòs & Vigo (1984) s'ha d'atribuir a *F. gaillardotii* Boiss. Font Quer (*loc. cit.*) la menciona de Viladordis i de Manresa (concretament al "Pont llarc", topònim local d'un aqueducte del Poal). Un segle després hem retrobat aquestes dues poblacions i les consignem aquí amb una localitat amb coordenades UTM clares. A més a més també consignem una nova localitat no coneguda anteriorment d'aquesta planta. En tots els casos es tracta de poblacions molt localitzades i petites (> 25 individus).

Juncus sphaerocarpus Nees ex Funck.

Bages, Rajadell, prop del Puig, Obaga del Puig, CG9920, 340 m, sòls argilosos humits, 24-VI-2009 (BCN).

Font Quer (1914) ja va detectar aquest petit jonc al territori auso-segàrric, concretament a Serrateix, i més recentment, Mercadé (2005) l'ha localitzat al Moianès. Contribuïm amb la nostra citació a ampliar l'àrea de distribució d'aquesta espècie al territori auso-segàrric. N'hem localitzat una petita població que creixia en mulladius argilosos localitzats on una pista forestal travessa una riera.

Lathyrus hirsutus L.

Bages, Fonollosa, Molí del Carner, CG9426, 400 m, prats humits, 13-VI-2012 (BCN).

Com tantes altres espècies rares a Catalunya, aquesta papilionàcia ja fou localitzada al territori auso-segàrric per Font Quer (1914), concretament prop d'Avinyó. Posteriorment Mercadé (2012) la localitzà al Moianès. Aquesta és segona citació al territori auso-segàrric occidental. N'hem localitzat una extensa població.

Lactuca perennis L.

Anoia, Calaf, Sant Sebastià, CG7420, 735 m, marge de prats, 13-V-2013 (BCN). Sant Pere Sallavinera, prop de la Fortesa, Pla de Coberts, CG7723, 713 m, marge de roureda seca en sòls pedregosos, 1-VI-2014 (BCN).

Aportem dues citacions d'aquesta planta del centre del territori auso-segàrric occidental. Es tracta de dues poblacions molt petites, de menys de 15 individus cadascuna, i clarament allunyades de les poblacions veïnes conegudes, situades al Prepirineu i al contacte dels territoris auso-segàrric i catalanídic central. De totes maneres, és probable que futures prospeccions ampliïn l'àrea de distribució d'aquesta espècie al territori auso-segàrric occidental.

Legousia hybrida (L.) Delarbre

Bages, Fonollosa, prop del Junyent, feixes del Junyent, CG9127, 605 m, camps de noguers, 12-VI-2010. Sant Mateu de Bages, prop de Muntaner, clots de Muntaner, CG9029, 725 m, camps de cereals, 11-IX-2011 (BCN).

Afegim dues noves citacions d'aquesta planta segetal al centre del territori auso-segàrric occidental d'on, fins ara, només havia estat consignada en dues localitats (prop de Solsona i als voltants de Sanaüja).

Medicago doliata Carmign.

Bages, Manresa, prop de la Serra d'Ardèvol, masia Collbaix, CG9921, 280-300 m, pastures d'ovella, 3-VI-2013 (BCN).

Es tracta d'una espècie rara als Països Catalans que al principat té un distribució en comarques litorals amb algunes localitats interiors aïllades. Tant Font Quer (1914) com Cadevall (1915-1919) ja esmenten la seva presència al Bages. Consignem aquí una població pròxima a la mencionada per aquests autors clàssics que reforça i confirma la presència d'aquesta espècie al territori auso-segàrric. N'hem localitzat una població que constava de més de 100 individus.

Medicago scutellata (L.) Mill.

Bages, Fonollosa, plans de Clarena, CG9125, 575 m, marge de camp de cereals, 19-VIII-2009 (BCN).

Planta amb una freqüència i distribució a Catalunya molt semblant a l'anterior tàxon del mateix gènere. Tal i com passa en altres tàxons de caràcter termòfil, la seva àrea de distribució ascendeix per la vall del Llobregat fins a la plana del Bages, tal i com ja esmenta Costa (1864) i posteriorment recullen Font Quer (1914) i Bolòs & Vigo (1984). La present és la primera citació amb localitat concreta al territori auso-segàrric. Però la població que hem localitzat tenia menys de 10 individus i, des que la vàrem localitzar el 2009, no l'hem tornat a retrobar en successives visites els anys 2011 i 2013.

Melittis melissophyllum L.

Anoia, Pujalt, Obacs d'en Bernadí, CG7019, 718 m, marge de roureda, 15-VI-2010 (BCN). Sant Pere de Sallavinera, 630 m, marge de pinada de pinassa, CG8223, 18-VI-2010.

Aquesta espècie típica dels boscos caducifolis moderadament humits té a Catalunya una distribució eminentment prepirinenca, amb l'òptim en el seu sector oriental, d'on baixa cap a localitats més meridionals pel territori olositànic i auso-segàrric oriental. A l'auso-segàrric occidental ha estat localitzada al voltant del Solsonès, al nord del Bages i al baix Berguedà. Les presents citacions mostren que, de forma anàloga a com fa per l'auso-segàrric oriental, aquesta planta baixa per les serres de l'auso-segàrric occidental. La població de Pujalt, situada en una roureda, creixia acompanyada de *Mercurialis perennis*, una planta fins ara tampoc consignada en aquesta localitat.

Neatostema apulum (L.) I.M. Johnst.

Bages, Manresa, prop del Mas Terrós, DG 0223, 300 m, herbeis ruderals secs, 13-V-2013. Sant Fruitós de Bages, l'Agulla, DG0422, 290 m, pradells ruderalitzats, 12-IV-2014 (BCN).

Aquest petit teròfit té a Catalunya un gran nucli de població al territori sicòric i un de més petit al ruscínic. A la resta del Principat apareix aquí i allà al llarg del territori catalanídic i també als sectors meridionals de l'auso-segàrric. Recentment Mercadé (2012) l'ha citat en al Moianès. Les presents citacions amplien la distribució d'aquesta espècie en aquest territori.

Opopanax chironium W.D.J. Koch

Bages, Castellfollit del Boix, Santa Cecília, CG8816, 730 m, herbeis ruderals i marge de roureda, 6-V-2015 (BCN).

Planta molt rara als Països Catalans (Bolòs *et al.*, 2005) i amb una distribució a Catalunya molt dispersa. Al territori auso-segàrric la seva presència només era coneguda al Moianès i voltants. La present és la primera citació per l'auso-segàrric occidental i constitueix una localitat aïllada entre les poblacions orientals (situades al voltant del sicòric i al catalanídic) i les occidentals (situades a l'est del Llobregat). Es tracta d'una població força nombrosa, aproximadament uns 50 individus.

***Orlaya grandiflora* (L.) Hoffm.**

Segarra, les Oluges, Clot dels Oriols, CG6815, 630 m, fenassars secs en feixes abandonades, 4-VI-2010 (BCN).

Es coneix la presència d'aquesta umbel·lífera al Pirineu i Prepirineu central i també a les serres de Prades i del Montsant. En el passat, Cadevall (1919-1923) i Pujades *in* Cadevall (*loc. cit.*) van indicar la presència d'aquesta planta a Cardona i entre Serrateix i Berga respectivament. A més a més, Bolòs & Vigo (1990) indiquen que *Orlaya grandiflora* viu als altiplans del territori auso-segàrric occidental. Així doncs, aquesta citació confirma la presència d'aquesta planta al territori auso-segàrric esmentada per tots aquests autors. És probable que, com en altres plantes amb distribució similar, les serres seques de l'auso-segàrric occidental facin de corredor que connecta les poblacions del Prepirineu amb les del catalanídic.

Ornithogalum pyrenaicum* L. subsp. *pyrenaicum

Anoia, Sant Pere Sallavinera, prop de la Caseta, Puig Gros, CG7922, 720 m, timonedes seques en sòls pedregosos, 1-VI-2014 (BCN).

A Catalunya aquest tàxon es troba distribuït al llarg dels Pirineus des d'on baixa pel territori olositànic fins els territoris ausosegàrric oriental i el catalanídic nord (Montnegre). La present és la primera citació del territori auso-segàrric occidental i constitueix una localitat relativament sorprenent, tant per la seva distància a la resta de poblacions conegudes, com per l'hàbitat on viu l'espècie. La població localitzada estava formada per menys de 10 individus.

***Oryzopsis paradoxa* (L.) Nutt.**

Anoia, Pujalt, prop de la Plantada, CG6819, 725m, marge de roureda, 4-VI-2010 (BCN).

Tàxon relativament rar a Catalunya. És àmpliament present al Prepirineu central i a les muntanyes catalanídiques (des dels Ports de Beseit fins el Montseny), des d'on entra cap el territori auso-segàrric. La present constitueix una nova localitat que insinua una possible via de comunicació entre les dues àrees anteriorment esmentades.

***Peucedanum cervaria* (L.) Lapeyr.**

Bages, Aguilar de Segarra, prop de la casa nova del Benet, CG8519, 500 m, marge de roureda seca, 6-V-2015 (BCN).

Aportem una nova localitat situada al cor de l'auso-segàrric occidental per aquesta planta pròpia de les vorades de bosc (*Geranium sanguinei*).

***Phalaris minor* Retz.**

Bages, Sant Mateu de Bages, Cal Lleirac, CG9526, 440 m, marge de camps de cereals, 30-VI-2009 (BCN).

Aquesta planta es troba principalment distribuïda pels territoris sicòric i catalanídic sud i té algunes localitats aïllades als territoris catalanídic central i rusínic. Conrad Pujol (*in* Cadevall, 1937) i Sennen (*in* Paunero, 1948) la trobaren a Cardona i Manlleu respectivament, i així ho recullen Bo-

lòs & Vigo (2001). Aportem una nova cita d'aquesta planta al territori auso-segàrric que confirma la presència d'aquesta espècie l'esmentat territori.

***Phleum paniculatum* Huds.**

Anoia, Castellfollit de Riubregós, prop de Cal Marquès, CG7126, 490 m, herbeis ruderals al marge de la carretera, 10-V-2010 (BCN). Bages, Sant Joan de Vilatorrada Riera de Fals, prop de Can Canals Vell, CG9923, 230 m, camp abandonats, 10-VI-2011 (BCN). Berguedà L'Espunyola, prop de Comaermada, CG9655, marge de camp de cereals, 13-VI-2008 (L. José Maria). Puig-reig, el Lledó, CG0450, 590 m, camp de cereals, 15-VI-2007 (A. Romero). Segarra, Massoteres, prop de Cornudella, CG5929, 460 m, marge de camp de cereals, 12-V-2008 (L. José Maria). Massoteres, els Companous, CG6127, 565, marge de camp de cereals, 15-V-2008 (L. José Maria). Prop de la Torà, prop de Sant Serni, la Boïga, CG7333, 635 m, camp de cereals, 15-V-2011. Solsonès, Su, prop de Sant Diumenge, CG8139, 755 m, camps de cereals. 26-VI-2008 (L. José Maria).

Segons Bolòs & Vigo (2001) aquesta espècie té la seva àrea de distribució centrada al territori sicòric, des d'on puntualment penetra cap al Prepirineu i els territoris auso-segàrric i catalanídic sud. Aportem un total de 8 noves localitats d'aquesta planta situades totes elles al territori auso-segàrric. El conjunt d'aquestes, més la població recentment localitzada per Mercadé (2012) al Moianés, mostren com aquesta planta té una presència àmplia al territori auso-segàrric, especialment al sector oriental. Tal i com apunten Batriu *et al.* (2010-2011) és probable que aquesta espècie estigui actualment en expansió a Catalunya.

***Picris hispanica* (Willd.) P.D. Sell**

Anoia, Calonge de Segarra, prop de Mirambell, Cal Canet, CG7321, 653 m, brolles, 20-V-2010 (BCN).

A Catalunya aquesta planta es fa al territori sicòric. L'única localitat coneguda fora d'aquest territori procedeix d'un inventari fet prop d'Oliana per Bolòs (1960). Consignem aquí la primera localitat d'aquesta espècie al territori auso-segàrric, que alhora és la més oriental coneguda fins al moment.

***Polygala exilis* DC.**

Bages, Fonollosa, Cal Magdalena, CG9622, 480 m, pradells ruderalitzats. (BCN). BAGES, Sant Mateu de Bages, Sant Jaume Salerm, CG8325 m, 854 m, pradells en sòls margosos, 25-VI-2010.

Espècie molt rara als Països Catalans (Bolòs & Vigo, 1990). Al territori auso-segàrric, va ser citada per primer cop per Font Quer (1914), concretament de Castellgali. Més recentment Mercadé (2005) i els resultats de les "Primeres Jornades de Prospecció de Biodiversitat" (Font, 2015) han ampliat la seva distribució en aquest territori. Les presents citacions connecten totes les prèviament esmentades i remarquen el territori auso-segàrric com una àrea important en la distribució d'aquest tàxon a Catalunya.

Psilurus incurvus (Gouan) Schinz & Thell.

Bages, Manresa, Serra d'Ardèvol, Collbaix, CG9921, 280 m, pradells terofítics ruderalitzats, 3-VI-2013. Manresa, prop dels Polvoreres, Ca l'Estevet, DG0218, 260 m, pradells terofítics, 26-V-2014. Sant Fruitós de Bages, l'Agulla, DG0422, 290 m, pradells ruderalitzats, 12-IV-2014. Sant Mateu de Bages, prop de Cal Mateu del Clor, Font de la Vall, CG9529, 380 m, pradells terofítics ruderals, 8-VI-2013. Segarra, Torrefeta i Florejacs, prop del Mas Roig, CG5027, 445 m, pradells terofítics, 15-VI-2010 (BCN).

Aportem quatre localitats noves d'aquesta planta típica dels erms terofítics, tres d'elles a la plana del Bages i una a cavall entre els territoris sicòric i auso-segàrric. En conjunt aquestes localitats dibuixen la comunicació de les poblacions situades a la plana de Lleida amb les de la plana bagenca.

Ranunculus parviflorus L.

Bages, Fonollosa, sota Santa Marta, CG9923, 234 m, marge humit de camp de trepadella, 12-VI-2012 (BCN).

La presència d'aquesta espècie al auso-segàrric es coneguda des de fa un segle, concretament de prop de Sallent, de Serrateix i de Puig-reig (Conrad Pujol *in* Cadevall, 1913-1915). Des de llavors però no ha tornat a ser recitada en aquests localitats ni en cap altre del auso-segàrric. Aportem una nova localitat d'aquesta espècie per aquest territori, on sembla penetrar, des de localitats meridionals, seguint les valls del Llobregat i del Cardener.

Serratula nudicaulis (L.) DC.

Anoia, Castellfollit de Riubregós, CG7026, 500 m, marge de roureda en sòl guixenc, 20-V-2010 (BCN). Sant Maria de Miralles, Grony de Miralles, CF7497, 850 m, zones ventades, 12-V-2010. Bages, Castellfollit del Boix, Serra de Cal Torre, prop de la Punta de Palomes, CG9015, 860 m, brolles esclarissades en sòl argilós, 12-V-2007 (BCN).

Aquesta espècie té una àrea de distribució que comprèn gran part de la meitat occidental del Principat. Tot i això, la seva presència es concentra sobretot al territori catalanídic (meridional i central) i als Prepirineus centrals. Al centre de Catalunya, fins fa poc, només es coneixia de la Conca de Barberà i a Montserrat. Més recentment, Mercadé (2003) l'ha citada a l'altiplà moianenc. Consignem aquí tres noves localitats d'aquesta espècie que connecten les localitats prèviament esmentades, dues d'elles en ple territori auso-segàrric occidental i una entre aquest territori i el catalanídic.

Silene inaperta L. subsp. *inaperta*

Bages, Fonollosa, prop de Cal Vicenç, l'Alzinar, CG9123, 270 m, pradells sobre gesros, 20-VI-2008 (BCN).

Aquesta planta es troba distribuïda per tota la franja litoral i s'enfila per la vall de l'Ebre i el territori sicòric fins a localitats extremes en solells dels Pirineus centrals. De forma anàloga, s'enfila també per la vall del Llobregat fins a la plana del Bages, tal i com ja posa de manifest les cites de Bubani (*in* Font Quer, 1914) i Font Quer (*loc. cit.*). Amb la present citació confirmem que l'espècie encara es present a la plana

del Bages i alhora que aportem un localitat amb coordenades UTM concretes.

Sinapis alba subsp. *maireii* (H. Lindb.) Maire

Bages, Callús, prop de la Mare de Déu de Joncadella, prop de Can Canals Nou, CG9924, 222 m, codolars de riu, 9-V-2007 (BCN). Aguilar de Segarra, entre Centelles i Cal Ramon, CG8822, 552 m, herbassar ruderal al marge de camps de cereals, 14-V-2009. Segarra, Estaràs, Vergós Guerra, CG6315, 512 m, herbassar ruderal, 3-VI-2010 (BCN).

Aportem tres noves localitats d'aquesta crucífera ruderal, que a Catalunya té una distribució encara poc coneguda, ja que la seva distinció taxonòmica és recent. Les presents localitats remarquen, juntament amb la de Capellades (Macias, 2006), la presència d'aquestes tàxon al territori auso-segàrric.

Stachys heraclea All.

Anoia, Veciana, Barranc de Veciana, CG7214, 625 m, roureda de roure valencià en fondal, 15-VI-2010 (BCN). Calonge de Segarra, Aleny, CG7623, 680 m, prats mesoxeròfils, 1-VI-2014 (BCN).

Per bé que al sector oriental del territori auso-segàrric és una espècie amb distribució relativament àmplia (Mercadé, 2012), la seva presència a l'auso-segàrric occidental només era coneguda de la Conca de Barberà i voltants (Bolòs, 1996). Consignem aquí dues noves localitats que dibuixen una via de contacte entre les poblacions catalanídiques i les del Prepirineu, que passa pel territori auso-segàrric occidental. En els dos casos es tracta de petites poblacions, molt localitzades i de menys de 20 individus.

Thymelaea passerina (L.) Coss. & Germ.

Bages, Fonollosa, sota Bastardes, torrent de la Vall del Puig, CG9226, 465 m, sòl margós humit, 8-VIII-2012 (BCN).

Espècie rara als Països Catalans (Bolòs *et al.*, 2005), amb poques localitats conegudes al territori ausosegàrric.

Trisetum flavescens (L.) P. Beauv.

Bages, Rajadell, prop del Puig, Obaga del Puig, CG 9420, 460 m, marge de pista forestal, 24-VI-2009 (BCN).

Aquesta gramínia es troba per tot el nord i nord-est de Catalunya. Rarament ha estat citada a l'oest del Llobregat i l'única citació coneguda de l'auso-segàrric occidental és la de la Llacuna (Bolòs & Vigo, 1979). Aportem, doncs, una interessant localitat d'aquesta espècie constituïda per una població molt reduïda (<5 individus).

Trigonella gladiata Steven ex M. Bieb.

Bages, Fonollosa, prop de Cal Teixidor, Solella de Cal Coma, CG9126, 630 m, pradells, 23-V-2008 (BCN). Sant Mateu de Bages, prop de Sociats, Cal Misèria, CG 9129, 710 m, pradells ruderals, 23-V-2009. Sant Joan de Vilatorrada, prop del Collbaix, DG0021, 290 m, pradells, 24-V-2012.

Dins del territori ausosegàrric era coneguda d'antic de prop de Manresa (Font Quer, 1914), i recentment Mercadé

(2012) l'ha trobada a força localitats del Moianès. Afegim tres noves localitats a les ja conegudes d'aquesta espècie a l'auso-segàrric.

Vicia narbonensis L.

Anoia, Castellfollit de Riubregós, prop de Cal Morera, CG6924, 550 m, herbeis ruderals en antics conreus, 20-V-2010 (BCN). Bages, Sant Mateu de Bages, prop dels Plans de Cal Putxó, prop dels Plans del Mestre, CG9426, 590 m, camp de cereals, 9-IV-2008 (BCN). Fonollosa, Camps, CG9126, 590 m, herbeis ruderals en antics conreus, 5-V-2012.

Aquesta espècie rara a Catalunya (Bolòs *et al.*, 2005) no havia estat detectada al territori auso-segàrric fins recentment que Mercadé (2012) i Aymerich (2013) l'han consignada del Moianès i del Berguedà respectivament. Aportem tres noves localitats d'aquesta planta per l'auso-segàrric. És probable que la població de Sant Mateu de Bages sigui poc estable al llarg del temps, tant pel seu hàbitat com pel seu baix contingent poblacional (<5 individus). Per contra, tant la població de Camps com la de Castellfollit de Riubregós, deuen ser relativament estables. La primera perquè, tot i no comptar amb més de 20 individus, ha estat retrobada els anys 2013 i 2015 i la segona perquè comptava amb nombrosos individus (>50 individus).

Vicia monantha subsp. *calcarata* (Desf.) Romero Zarco

Bages, Callús, Cal Gras Vell, CG9829, 345 m, herbei ruderal, 10-V-2013 (BCN).

Aquesta planta té a Catalunya una àrea de distribució amb un nucli important al voltant de les serres del Montsant i Prades que s'estén cap als territoris sicòric i auso-segàrric occidental (Anoia i Conca de Barberà). Aportem una nova localitat per aquest darrer territori que alhora és la primera del Bages. Es tracta d'una població formada per mig centenar d'individus i que sembla estable al llarg del temps.

Vicia onobrychioides L.

Anoia, Castellfollit de Riubregós, prop de Cal Morera, CG6924, 575 m, herbeis ruderals en antics conreus, 20-V-2010 (BCN). Sant Pere Sallavinera, prop de la Caseta, Puig Gros, CG7922, 720 m, marge de roureda seca, 1-VI-2014 (BCN).

Tot i que Cadevall (1915-1919) ja menciona la presència d'aquesta espècie al territori auso-segàrric occidental (Ardèvol de Segarra) no ha estat fins fa poc que s'hi ha retrobat (Font, 2015). Consignem aquí dues noves localitats que, juntament amb les ja conegudes, insinuen una via de connexió entre les poblacions del Prepirineu i les de les serres catalanídiques que passa pels altiplans de l'auso-segàrric occidental.

Discussió

Tot i que el relleu i la diversitat de substrats geològics no fan del territori auso-segàrric una àrea susceptible d'allotjar una gran diversitat florística, aquest territori posseeix una

font intrínseca de diversitat vegetal: la seva situació central al principat. Aquest és un fet que ja posa de manifest Font Quer (1914). Tant aquest treball com els realitzats per Mercadé (2003, 2005 i 2009) i Aymerich (2013), han mostrat que l'auso-segàrric pot actuar a Catalunya de: (i) connector entre poblacions meridionals i septentrionals; (ii) connector entre poblacions occidentals i orientals; (iii) límit septentrional per certes plantes termòfiles; (iv) límit oriental per plantes de llocs àrids continentals.

En el present treball aportem localitats que fan la funció de connexió entre poblacions meridionals i septentrionals per 13 espècies. Les més destacables són: *Anhriscus caucalis*, *Astragalus glycyphillos*, *Fritillaria lusitancia*, *Lactuca perennis*, *Legousia hybrida*, *Mercurialis perennis*, *Orlaya grandiflora*, *Stachys heraclea*. En la majoria de casos es tracta d'espècies amb poblacions conegudes al Prepirineu (Alt Solsonès i Berguedà) i a les muntanyes catalanídiques centrals (Montserrat, Serra de Prades, Serra de Montsant). Els altiplans del territori auso-segàrric occidental n'allotgen petites poblacions que possibilitarien el flux genètic entre poblacions *a priori* molt allunyades. Esbrinar si aquest possible flux és real és una qüestió molt interessant. És igualment interessant conèixer si l'origen d'aquestes poblacions es deu a romanents d'una antiga migració, tal i com insinua Mercadé (2005), o a fenòmens de colonització més recent. És probable que per a cada espècie aquestes preguntes tinguin una resposta diferent. En tot cas, escatir aquests dubtes va més enllà de les possibilitats d'aquest treball.

Pel que fa a localitats que fan la funció de connexió entre poblacions orientals i occidentals aportem en aquests treball 9 exemples. Els més destacables són: *Ammi majus*, *Bufonia perennis*, *Chaenorhinum rubrifolium* subsp. *rubrifolium*, *Phalaris minor*, *Astragalus alopecuroides* i *Serratula nudicaulis*. Es tracta d'espècies amb certa tendència a viure en llocs àrids, ja siguin de tendència marítima o continental. Les tres primeres espècies es troben en zones amb sòls àcids o bàsics, cosa que fa que siguin presents tant a l'est com a l'oest del principat, sent, doncs, l'auso-segàrric una via de connexió natural. En canvi, les dues últimes són un cas un xic especial. Es tracta de plantes que troben el seu límit oriental de distribució al Moianès, auso-segàrric occidental, i que fins el present mostraven un buit de citacions a l'auso-segàrric occidental.

Respecte al paper de l'auso-segàrric occidental com a límit septentrional d'algunes espècies, n'aportem 5 exemples concrets. Els més destacables són: *Fumaria gallardotti*, *Medicago doliata*, *M. scutellata* i *Silene inaperta*. Són plantes termòfiles que, seguint les zones baixes de la vall del Llobregat, penetren vers l'interior i troben al Bages localitats septentrionals extremes per Catalunya o pel centre de Catalunya. És probable però que l'origen d'algunes d'aquestes poblacions, especialment el cas de *Euphorbia segetalis* o *Medicago scutellata*, sigui totalment antròpic.

Pel que fa a plantes que troben a l'auso-segàrric occidental el seu límit oriental, consignem en aquest treball 4 exemples: *Arenaria modesta* subsp. *modesta*, *Centaurea ornata* subsp. *ornata*, *Dictamnus hispanicus* i *Picris hispanica*. Es tracta de

plantes xeròfiles de caràcter continental que arriben a la part més occidental del territori estudiat, pel contacte d'aquest amb el sicòric.

També citem plantes rares amb una distribució inconexa o poc coneguda a Catalunya (*Juncus tenageia*, *Opopanax chironium*, *Sinapis alba* subsp. *mairei*, *Thymelaea passerina* i *Vicia narbonensis*) o primeres citacions pel territori auso-segàrric occidental (*Carex tomentosa*, *Epilobium tetragonum* i *Ornithogalum pyrenaicum* subsp. *pyrenaicum*). És probable que una prospecció més acurada acabi revelant que per algunes d'aquestes plantes el territori auso-segàrric és una àrea important de distribució (e.g. *Sinapis alba* subsp. *mairei* o *Vicia narbonensis*), tal i com ho hem observat per *Polygala exilis*. Finalment, consignem aquí plantes rares a l'auso-segàrric occidental (*Peucedanum cervaria*, *Crepis setosa*, *Ranunculus parviflorus*, *Trigonella gladiata* i *Vicia monantha*).

En conjunt, totes les citacions aquí aportades posen de manifest la manca de coneixement florístic d'algunes zones de la Catalunya interior que *a priori* poden semblar botànicament poc atractives. Aquestes, però, quan són prospectades de forma exhaustiva revelen sorpreses que ajuden a comprendre la corologia i l'ecologia de nombroses espècies rares o poc freqüents en l'àmbit català.

Agraïments

Agraïm la cessió de les cites de *Phelum paniculatum* a la Laura José Maria, l'Albert Romero i el Jose Manuel Blanco-Moreno. Agraïm la revisió del manuscrit a Josep Maria Ninot. Part de les troballes botàniques aquí mencionades han estat realitzades durant la prospecció de camp necessària per a la realització dels Mapes de Vegetació de Catalunya escala 1:50.000 de Guissona (full 361), Calaf (362) i Ponts (full 329). Agraïm, doncs, al Departament de Territori i Sostenibilitat el finançament que ha fet possible la realització d'aquests mapes i, indirectament, aquest treball.

Bibliografia

AMICH, F. 1990. *Bufonia* Sauvages ex L. P. 287-292. In Castroviejo, S.; Lainz, M.; López González, G.; Montserrat, P.; Muñoz Garmendia, F.; Paiva, J. & Villar, L. (eds.). *Flora iberica*. Vol. II: *Platanaceae-Plumbagiaceae* (partim). Real Jardín Botánico. CSIC. Madrid. 897 p.

ARAGAY, E.; BUSQUETS, I.; CERVI, A. & ROMO, A. 1995. Notes breus (flora): Addicions a la flora de la Llacuna. *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 63: 105.

AYMERICH, P. 2013. Contribució al coneixement florístic del territori ausosegàrric (NE de la península Ibèrica). *Orsis*, 27: 209-259.

AYMERICH, P. 2015. Notes florístiques de les conques altes dels rius Segre i Llobregat. III. *Orsis*, 29: 1-28.

BATRIU, E., BLANCO-MORENO, J. M., MERCADÉ, A. & PÉREZ-HAASE A. 2010-2011. Aportació al coneixement florístic de les Guillerries i del Collsacabra (Catalunya Oriental),

III. *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 76: 147-157.

BOLÒS, O. 1960. La transición entre la Depresión del Ebro y los Pirineos en el aspecto geobotánico. *Anales del Instituto Botánico A. J. Cavanilles*, 18 (1): 199-254.

BOLÒS, O. DE. 1996. Contribució al coneixement de la vegetació del territori Auso-Segàrric. *Memorias de la Real Acadèmia de Ciencias y Artes de Barcelona*, LV 4: 147-272.

BOLÒS, O. DE & MASCLANS, M. 1990. *Plantas vasculares del cuadrat UTM 31T CF79, La Llacuna*. ORCA: Catàlegs Florístics Locals, 3. IEC. Barcelona.

BOLÒS, O. & VIGO, J. 1979. Observacions sobre la flora dels Països Catalans. *Collectanea Botanica (Barcelona)*, 11: 84.

BOLÒS, O. & VIGO, J. 1984. *Flora dels Països Catalans*. Vol. I. Ed. Barcino. Barcelona. 736 p.

BOLÒS, O. & VIGO, J. 1990. *Flora dels Països Catalans*. Vol. II. Ed. Barcino. Barcelona. 921 p.

BOLÒS, O. & VIGO, J. 1995. *Flora dels Països Catalans*. Vol. III. Ed. Barcino. Barcelona. 1230 p.

BOLÒS, O. & VIGO, J. 2001. *Flora dels Països Catalans*. Vol. VI. Ed. Barcino. Barcelona. 749 p.

BOLÒS, O.; VIGO, J.; MASALLES R.M. & NINOT, J. M. 2005. *Flora manual dels Països Catalans*. Ed. Pòrtic. Barcelona. 1310 p.

CADEVALL, J. 1915-1919. *Flora de Catalunya*. Volum II. Arts Gràfiques S.A. Barcelona. 470 p.

CADEVALL, J. 1919-1923. *Flora de Catalunya*. Volum III. Arts Gràfiques S.A. Barcelona. 521 p.

CADEVALL, J. 1937. *Flora de Catalunya*. Volum VI. Arts Gràfiques S.A. Barcelona. 441 p.

COSTA, A. 1864. *Introduccion a la Flora de Cataluña y Catálogo razonado de la plantas observadas en esta región*. Impremta Barcelonesa. Barcelona. 209 p.

FONT, X. 2015. *Mòdul Flora i Vegetació. Banc de Dades de Biodiversitat de Catalunya*. Generalitat de Catalunya i Universitat de Barcelona. Disponible a: <http://biodiver.bio.ub.es/biocat/homepage.html>, [Data de consulta: 5 de maig de 2015].

FONT QUER, P. 1914. *Ensayo Fitotopografico de Bages*. Tipografía Mahonesa. Maó. 159 p.

ICC. Base topogràfica de Catalunya. Disponible a: <http://www.icc.cat>, [Data de consulta: 5 de maig de 2015].

LÓPEZ, E. & DEVESA, J. A. 2013. Estudio taxonómico de *Centaurea* Sect. *Acrocentron* (Cass.) DC. (*Asteraceae*) en la Península Ibérica y Baleares. *Lagascalia*, 33: 75-173.

MACÍAS, C. 2006. Sobre *Sinapis alba* L. subsp. *mairei* (H. Lindb. fil.) Maire i *Sinapis flexuosa* Poiret en la província de Barcelona. *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 74: 101.

MASALLES, R.M. 1983. *Flora i vegetació de la Conca de Barberà*. Arxius de la Secció de Ciències XLVIII. Institut d'Estudis Catalans. Barcelona. 232 p.

MERCADÉ, A. 2003. Notes Florístiques del Moianès (Catalunya Central). *Acta Botanica Barcinonensia*, 48: 29-44.

MERCADÉ, A. 2005. Aportació al coneixement florístic del Moianès (Catalunya Central). *Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural*, 73: 5-19.

MERCADÉ, A. 2009. *Aportació al coneixement florístic del territori auso-segàrric oriental i rodalies*. *Orsis*, 24: 87-99.

MERCADÉ, A. 2012. *Catàleg florístic del Moianès i àrees properes. Primera versió*. Dipòsit Digital de la Universitat de Barcelona. Barcelona. 17 p.

PAUNERO, E. 1948. Revisión de las especies españolas del género *Phalaris*. *Anales del Jardín Botánico de Madrid*, 8: 475-522.